

การวิเคราะห์ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

An Analysis of Multilevel Factors Affecting Gross Happiness Index for Students in Private
Secondary Schools Under the Department of Education Bangkok Metropolitan
Administration

ปรัง ชาระวานิชและทวิวัฒน์ ปิตยานนท์

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปริมาณนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และศึกษาปัจจัยระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียน และระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 64 คน ครู 96 คน และนักเรียน จำนวน 2,880 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 32 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 3,040 คน แบบสอบถาม นวน 3 ฉบับ ใช้สำหรับสอบถามนักเรียน ครู และผู้บริหารโรงเรียน โดยแบบสอบถามทั้งสามฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของผู้เรียน วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของนักเรียน วิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์พหุระดับด้วยสมการถดถอย กรณี 3 ระดับ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (hierarchical linear model) ผลวิจัยพบว่า ระดับความสุขมวลรวมของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยระดับผู้เรียน และปัจจัยระดับห้องเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขมวลรวมของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยระดับผู้เรียนส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน ปัจจัยระดับห้องเรียนและปัจจัยระดับโรงเรียนไม่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ: ความสุข, ความสุขมวลรวมของผู้เรียน, ปัจจัยพหุระดับ

Abstract

The aim of this research was to study the relationships between factors operating at three different levels; at school; in the classroom; at pupil level; which influence pupils' general sense of happiness. The sample population comprised 3,040 people, and consisted of 64 school administrators, 96 teachers and 2,880 pupils from 32 schools. Questionnaires were used to collect data; each group was given a different questionnaire. The values of IOC for three questionnaires were 0.60 -1.00 .The relationship between the three factors, which were composed of school,

classroom and student levels, was analyzed by the Pearson product moment correlation coefficient, using SPSS for Window. The causal factor analysis of pupils was examined by the LISREL program, while the effect of the three factors on pupils' overall happiness was analyzed by the multilevel regression model, using HLM (a hierarchical Linear Model). The research results were as follows .The general happiness of pupils as a whole, with regard to each individual aspect was at a high level. The pupil and classroom factors exhibited statistically significant differences at a level of .01.with the general happiness of the pupils. The pupil level factor affected the general happiness of pupils. The classroom and school level factors had no effect on the overall happiness of pupils.

Keywords: happiness, gross happiness, student, multilevel factor

ความนำ

คนไทยและสังคมไทยเริ่มต้นตัวที่จะติดตามความเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติอย่างใกล้ชิด เห็นได้จากมีเสียงเรียกร้องให้มีการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษามากขึ้น และเร่งรีบ ให้เกิดการปฏิรูปการเรียนการสอน ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ได้นำปรัชญาและกรอบแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางให้คนไทยถือปฏิบัติ เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายของการพัฒนา โดยยึดทางสายกลางอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณ อย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สังคมแห่งการสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาต่าง ๆ มีความรู้คู่คุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะเป้าหมายที่สำคัญ คือให้ผู้เรียน เก่ง ดี และมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 43-45)

จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสุข จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง

สร้างความสุขแก่ผู้เรียนในภาพรวม ซึ่งตัวบ่งชี้ความสุข เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าวจึงอาศัยดัชนีความสุขมวลรวมเป็นพื้นฐานพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุข โดยความสุขมวลรวม มีการใช้หลายคำ อาทิ ความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness--GNH) ความสุขมวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Happiness--GDH) ดัชนีความสุขมวลรวม (Gross Happiness Index--GHI) และการพัฒนาเป็นความสุขมวลรวมนานาชาติ (Gross International Happiness--GHI) ซึ่งความสุขมวลรวมเป็นดัชนีทางเลือกในการใช้เป็นตัวชี้สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จากองค์ประกอบของความสุขมวลรวมดังกล่าว จะเห็นว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับความสุขมวลรวมของผู้เรียน และวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบความสุขมวลรวมของผู้เรียน โดยที่มีปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน ได้แก่ ปัจจัยระดับโรงเรียน จะเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งนับว่ามีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และเน้นการบริหารจัดการ และมุ่งไปสู่คุณภาพ จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขมากขึ้น (Tribus, 1997, p. 83) เพราะผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถมองภาพอนาคตได้อย่างชัดเจน รวมทั้งกำหนดวิสัยทัศน์ จุดประสงค์ และพันธกิจ ร่วมกันกับบุคลากรได้ และสามารถกระตุ้นให้บุคลากร

ร่วมกันนำพันธกิจไปใช้ในการพัฒนาหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาพลักษณ์ของโรงเรียนนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญเพราะเป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น นอกจากนี้ยังเป็นรูปแบบของความคิด ความรู้สึก ความคิดเห็น และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เพื่อสะท้อนให้บุคลากรตระหนักถึงการมุ่งเน้นผลิตคุณภาพและการให้บริการที่สะดวกรวดเร็วและสร้างความประทับใจ และยังส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน (Mohan, 2007; Goodlad, 1984, p. 56)

ปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขมวลรวมอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ปัจจัยที่เกิดจากครู โดยครูที่มีภาวะผู้นำจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความสุขมวลรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Arbaugh (2001, pp. 42-54) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของอาจารย์ผู้สอน โดยพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมและให้ความใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับความสุขของผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียนนับว่ามีความสำคัญต่อคุณภาพของผู้เรียน เป็นวิธีการหรือกลยุทธ์สำหรับครูในการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อนำพาผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยเลือกวิธีการสอน การจัดกิจกรรม การควบคุมวินัยเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข (McCreary, 2012)

ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งได้แก่ ปัจจัยที่มีสาเหตุจากตัวผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนจะมีความสุขมวลรวมได้ ผู้เรียนต้องมีการยอมรับนับถือตนเอง โดยสร้างความรักและศรัทธาต่อการเรียน เพราะจะช่วยให้เกิดความรักความสนใจต่อบทเรียน ต่อครู และผู้ร่วมเรียน ตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ มองเห็นประโยชน์ และมีความหมายต่อตัวเอง นอกจากนี้ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือตนเองที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขมวลรวมแล้ว ปัจจัยมนุษยสัมพันธ์ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในชีวิตเพิ่มขึ้น เพราะการสร้างมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในโรงเรียน ผู้เรียนจำเป็นต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อทำให้ตนเอง บุคคลที่อยู่รอบตัวเรามีความใกล้ชิดสนิทสนมทำให้เกิดความสุข มีชีวิตความเป็นอยู่ที่

ดี อีกทั้งการมีมนุษยสัมพันธ์ของผู้เรียนในการพัฒนาบุคลิกภาพและทัศนคติที่ดี ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนเป็นอย่างดี (Cloninger & Zohar, 2011, pp. 24 -32)

ดังนั้น การวิเคราะห์ปัจจัยพระคัมภีร์ที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผู้เรียน ร่วมกับการวิเคราะห์ปัจจัยพระคัมภีร์ที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร การวิเคราะห์ปัจจัยพระคัมภีร์ระดับชั้นถึงข้อมูลสามระดับ ได้แก่ ระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียนและระดับผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวแปรทั้งสามระดับที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจะให้ผลถึงทิศทางความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลพระคัมภีร์จะช่วยให้เกิดการวิเคราะห์มีความเที่ยงตรงสูงและมีความคลาดเคลื่อนต่ำ ที่สำคัญสามารถป้องกันปัญหาความลำเอียงของการสรุปข้ามระดับได้ (aggregation bias) ปัญหาความผิดพลาดในการคำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (misestimated standard error) และปัญหาความผันแปรของสัมประสิทธิ์การถดถอย (heterogeneity of regressions) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548, หน้า 25-32) อีกทั้งผู้วิจัยศึกษาริบทของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนดำเนินการไปตามระเบียบของราชการ โดยที่กระทรวง ศึกษาธิการ มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนเอกชนให้พัฒนาตนพร้อมที่จะก้าวไปสู่มาตรฐานการศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียนและ ระดับผู้เรียนกับความสุขมวลรวมของผู้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระของผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

4. เพื่อศึกษาตัวแปรอิสระระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียนและระดับผู้เรียนที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. มีตัวแปรอิสระของผู้เรียนอย่างน้อย 1 ตัว มีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรอิสระระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียนและระดับผู้เรียนกับความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กัน

3. มีตัวแปรอิสระระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียนและระดับผู้เรียนอย่างน้อย 1 ตัว ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสุขมวลรวมของผู้เรียน ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Brooks (2008, pp. 228-230) โดยกล่าวถึงความสุขมวลรวม 4 ด้าน คือ (1) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมและยั่งยืน (2) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (3) การอนุรักษ์และส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมและ (4) การส่งเสริมการปกครองที่ดีหรือธรรมาภิบาล และใช้แนวคิดของ Karma and Dorji (2008, pp. 25-36) กล่าวว่า ตัวชี้วัดความสุขมวลรวม โดย

มีองค์ประกอบของความสุขมวลรวมประชาชาติ 9 มิติ ได้แก่ (1) สภาพทางจิตที่ดี (2) การใช้เวลา (3) พลังชุมชน (4) วัฒนธรรม (5) สุขภาพ (6) การศึกษา (7) สิ่งแวดล้อม (8) มาตรฐานความเป็นอยู่ และ (9) การปกครอง รวมถึงแนวคิดของประเวศ วะสี (2554) ได้สรุปสาระความสุขมวลรวมประกอบไปด้วย 4 ประการ ได้แก่ (1) ความเป็นอยู่ที่ดีทางกายภาพ (2) ความเป็นอยู่ที่ดีทางใจ (3) ความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคม และ (4) ความเป็นอยู่ที่ดีทางจิตวิญญาณ และใช้แนวคิดของ ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม (2550, หน้า 15) ได้นำเสนอ 4 เสาหลักของความสุขมวลรวม ได้แก่ (1) การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมอย่างยั่งยืน (2) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) การส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรม และ (4) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จากแนวคิดเกี่ยวกับความสุขมวลรวม โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับความสุขมวลรวมนานาชาติ โดยนำมาสังเคราะห์เป็นความสุขมวลรวมของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทด้านการศึกษา 5 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี (2) ด้านสิ่งแวดล้อม (3) ด้านวัฒนธรรม (4) ด้านสุขภาพ

ปัจจัยเชิงสาเหตุของผู้เรียนและปัจจัยทุกระดับที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน ตัวแปรระดับโรงเรียน ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน สามารถจำแนกเป็นตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ วิสัยทัศน์ การเน้นลูกค้าเป็นสำคัญ ภาพลักษณ์ของโรงเรียน และสวัสดิการโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวความคิดของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ดังนี้

วิสัยทัศน์ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Daft (1999, pp. 129-130) โดยให้ความสำคัญของวิสัยทัศน์สรุปว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถมองภาพอนาคตได้อย่างชัดเจน รวมทั้งกำหนดวิสัยทัศน์จุดประสงค์ และพันธกิจร่วมกับบุคลากรได้ และสามารถกระตุ้นให้บุคลากรร่วมกันนำ พันธกิจไปใช้ในการพัฒนาหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ

วางแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุง โรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า และอยู่รอดปลอดภัย สามารถต้านทานต่อวิกฤติการณ์ ที่มากระทบได้อย่างมั่นคง โดยมุ่งความสุขมวลรวมของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเน้นลูกค้ำเป็นสำคัญ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Kaufman and Zahn (1993, p. 9) โดยสรุปแนวคิดไว้ว่า การเน้นลูกค้ำเป็นสำคัญเป็นกุญแจสู่ความสุขของผู้เรียน เพราะการเน้นลูกค้ำเป็นสำคัญนับว่าเป็นหัวใจของผู้นำ ตลอดจนทำให้ลูกค้ำพึงพอใจ โดยเฉพาะผู้เรียนเกิด ความสุขเป็นอย่างดี เกิดความมั่นใจในคุณภาพของ ผลผลิตและการบริการ

ภาพลักษณ์ของโรงเรียนนับว่าเป็นปัจจัยที่ สำคัญของโรงเรียน เป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจแก่ผู้ พบเห็นไม่ว่าคนในโรงเรียน หรือชุมชน ภาพลักษณ์ของ โรงเรียนจะสร้างความแตกต่างและมีอิทธิพลต่อบุคลากร ในโรงเรียน สร้างความเข้าใจในบทบาทของโรงเรียน เปรียบเสมือนเป็นวัฒนธรรมโรงเรียนที่ทุกคนร่วมยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติ สร้างความเข้าใจอันดีต่อบุคลากรใน โรงเรียน นอกจากนี้ใช้แนวคิดของ Huebner (2010, Online) สรุปว่าภาพลักษณ์ของโรงเรียนยังเป็นรูปแบบ ของความคิด ความรู้สึก ความคิดเห็น และวิสัยทัศน์ของ โรงเรียน เพื่อสะท้อนให้บุคลากรตระหนักถึงการมุ่งเน้น ผลิตคุณภาพและการให้บริการที่สะดวกรวดเร็วและ ยังส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน

สวัสดิการโรงเรียน ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ โรงเรียน วิจิต สุรัตน์เรืองชัย (2541, หน้า 146) กล่าวถึง ความสำคัญของสวัสดิการโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ โรงเรียนจะต้องจัดให้แก่ผู้เรียนทุกคนอย่างเสมอภาคและ ทั่วถึง การจัดสวัสดิการแก่ผู้เรียนมีเป้าหมายให้ผู้เรียน ได้รับความสะดวกสบายสามารถดำเนินงานไปอย่างมี ประสิทธิภาพ เน้นให้ผู้เรียนมีความสุขมวลรวม โดย สนับสนุนความสำคัญของสวัสดิการที่ส่งเสริมการดูแล ด้านสุขภาพ การแนะแนว การจัดกิจกรรมต่าง ๆ งาน สวัสดิการย่อมส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง และสนับสนุน

การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตใน โรงเรียนของผู้เรียนได้ อย่างมีความสุขเป็นอย่างดี

ตัวแปรระดับห้องเรียน ตัวแปรระดับห้องเรียน ได้แก่ ตัวแปรของครู เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขมวล รวมของผู้เรียน สามารถจำแนกเป็นตัวแปรอิสระ 2 ตัว แปร ได้แก่ ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่ง ผู้วิจัยใช้แนวความคิดของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ดังนี้

ภาวะผู้นำ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Lucas, et al. (2003, pp. 527-539) โดยเน้นภาวะผู้นำครูที่มีส่วนทำให้ ผู้เรียนมีความสุข ทำให้การใช้ชีวิตความเป็นอยู่ของ ผู้เรียนดีขึ้น โดยเฉพาะการสื่อสารที่ครูมีอารมณ์ขันจะ ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนาน สามารถเรียนรู้ได้ เป็นอย่างดี และที่สำคัญภาวะผู้นำครูควรมีความ เชี่ยวชาญด้านการวางแผน การประสานงาน ทักษะผู้นำ มุ่งมั่นพัฒนาหลักสูตร ร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้ง เน้น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการกำกับ ติดตาม และการประเมินผล การเรียนการสอนอย่างใกล้ชิดจะ ช่วยทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพและมีความสุขมวลรวมมากขึ้น Podsakoff, et al. (2005, pp. 259-298)

การบริหารจัดการชั้นเรียน ผู้วิจัยสรุป ความสำคัญของการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มี ประสิทธิภาพ จะช่วยทำให้ผู้เรียนมาโรงเรียน และใช้ ชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข นอกจากนี้ครูที่ สามารถจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนได้ดี มีการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนุกสนานทำให้ ผู้เรียนมีความสุขมากขึ้น อีกทั้งการจัดชั้นเรียนอย่าง หลากหลาย เหมาะสมกับบทเรียน กิจกรรมการเรียนการ สอน จำนวนผู้เรียน เป็นการสร้างบรรยากาศของ ห้องเรียนให้หน้าสนใจไม่ซ้ำซากจำเจ ไม่น่าเบื่อหน่าย ผู้เรียนจะเกิดความกระตือรือร้นและกระฉับกระเฉง และ สร้างความสุขมวลรวมของผู้เรียน (Weinstein, 1996, pp. 25-31; Sukanya, 2010; Armento, 2011; Bower & Kamata, 2002)

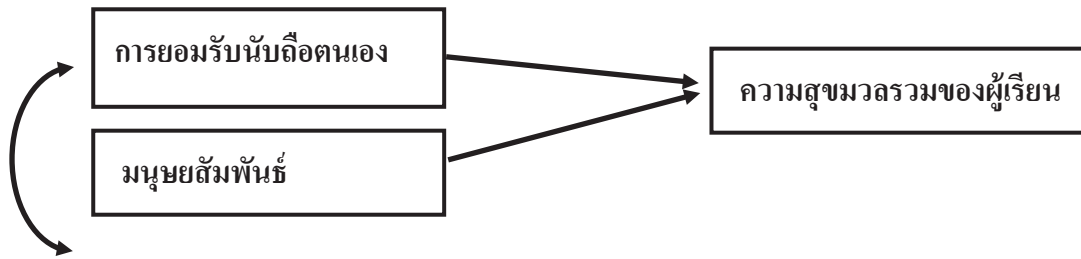
ตัวแปรระดับผู้เรียน ตัวแปรระดับผู้เรียนเป็นตัวแปรคุณลักษณะของผู้เรียนที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียน สามารถจำแนกเป็นตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ได้แก่ การยอมรับนับถือตนเอง และมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวความคิดของตัวแปรอิสระ แต่ละตัว ดังนี้

การยอมรับนับถือตนเอง ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Rodewalt & Tragakis (2003, pp. 66-70) Luo and Shih (1997, pp. 181-187) ที่สรุปว่าการยอมรับนับถือตนเองช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยให้ได้รับบายความชื่นมื่น ซึ่งจะเป็โอกาสให้ค่อยๆ เข้าใจความยุ่งยากในตนเอง ช่วยลดระดับความเครียดจากนั้นจะค่อยๆ ใส่ใจกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับตนเอง โดยสร้างความรักและศรัทธาต่อการเรียน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความสนใจต่อบทเรียน ต่อครูและผู้ร่วมเรียน อีกทั้งการยอมรับนับถือตนเอง (self-esteem) นับว่ามีความสำคัญ ผู้เรียนที่ยอมรับนับถือตนเองมากจะมีความสามารถและใช้ความสามารถที่มีอยู่กระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ทำให้ตนเองมีความสุขมากขึ้น

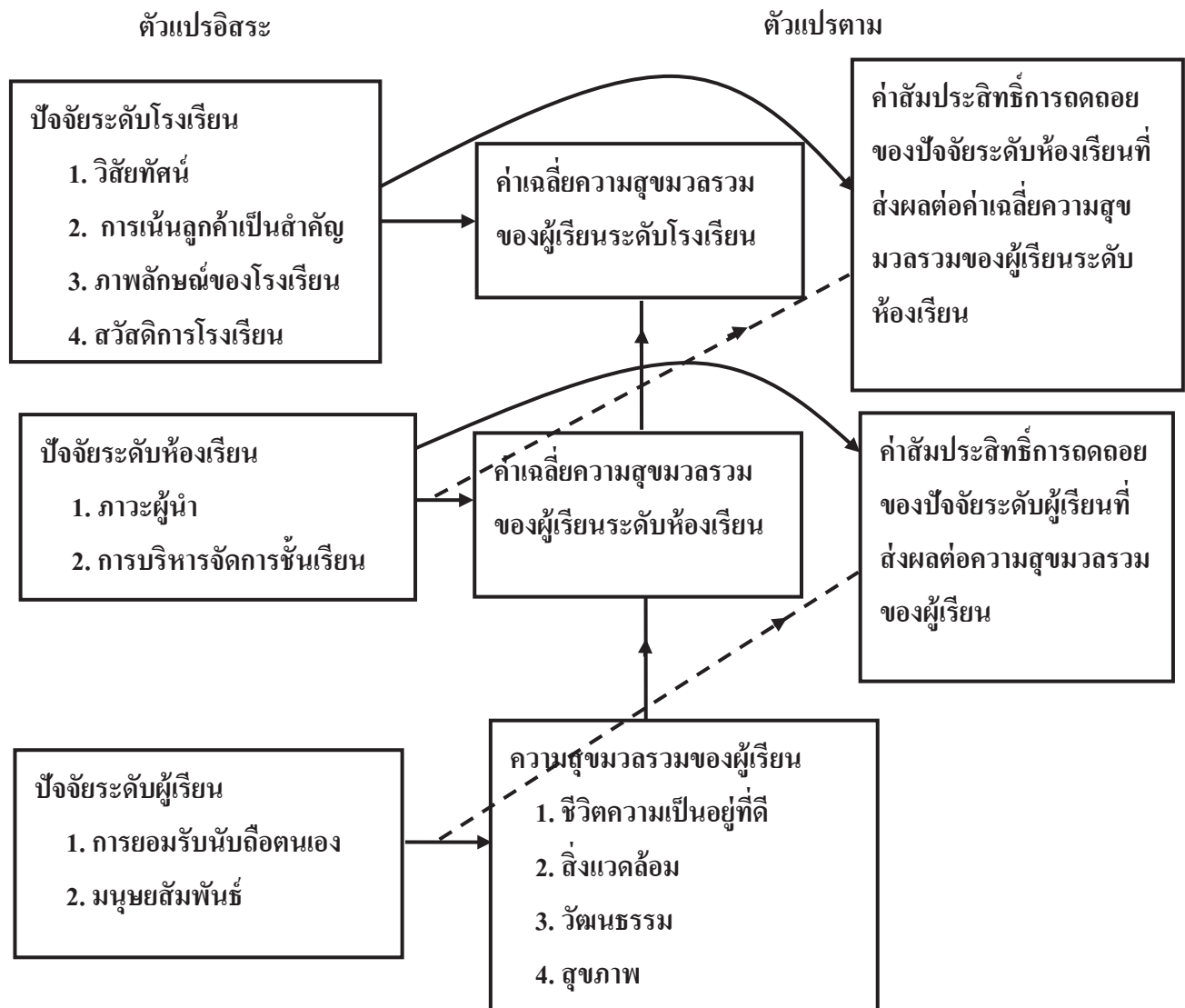
มนุษยสัมพันธ์ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Kamp (2008) และ Berry and Hansen (1996, pp. 796-809) โดย

สรุปว่า มนุษยสัมพันธ์นับว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในโรงเรียน ผู้เรียนจำเป็นต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อทำให้ตนเอง และบุคคลที่อยู่รอบตัวเรามีความใกล้ชิดสนิทสนมทำให้เกิดความสุข ซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพและเกิดความสุขของผู้เรียน มนุษยสัมพันธ์ยังส่งเสริมมิตรภาพที่ดีต่อกันในโรงเรียน ผู้เรียนร่วมกันทำงานร่วมกิจกรรม ส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ ทำให้การดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จ (Lykken & Tellegen, 1996, pp. 186-189) อีกทั้ง มนุษยสัมพันธ์ ช่วยให้เกิดความสามัคคี หรือสัมพันธ์ภาพอันดี สามารถปฏิบัติงานกันอย่างราบรื่น ลดความขัดแย้งในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพและเกิดความสุขในการทำงาน อีกทั้งยังทำให้มีความพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดซึ่งกันและกันจะนำไปสู่ความพอใจในชีวิต และทำให้มีความสุข

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบความคิดปัจจัยเชิงสาเหตุ

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหาร ครู และผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ในโรงเรียนเอกชน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ประเภทสามัญ จำนวน 9,796 โดยจำแนกเป็นผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 268 คน ครู จำนวน 335 คน และผู้เรียนจำนวน 9,193 คน จาก โรงเรียนทั้งหมด 67 โรงเรียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ สอดคล้องกับบริบทของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพหุระดับ ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย และที่เปิดสอนในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวนตั้งแต่ 3 ห้องเรียนขึ้นไปมาเป็น กลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนโรงเรียน 32 โรงเรียนจาก โรงเรียนทั้งหมด 67 โรงเรียน จากนั้นเลือกผู้บริหาร โรงเรียนโรงเรียน ๆ ละ 2 คน (โดยเลือกผู้บริหาร โรงเรียน 1 คน และรองผู้บริหารโรงเรียนอีก 1 คน) รวมจำนวน 64 คน ต่อจากนั้นเลือกครู 1 คน ในแต่ละ ห้องเรียน จากจำนวน 3 ห้องเรียน รวมจำนวนครู 96 คน และเลือกผู้เรียนในแต่ละห้องเรียน ๆ ละ 30 คน จาก จำนวน 3 ห้องเรียน รวมจำนวนผู้เรียน 2,880 คน ได้กลุ่ม ตัวอย่างทั้งสิ้นเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้เรียนใน โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ของโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 3,040 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้าง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย เพื่อสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัจจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ ผู้เรียนและ การวิเคราะห์ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลกระทบต่อ ความสุขมวลรวมของผู้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน กรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่ เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระทั้ง 3 ระดับ และตัวแปรตาม คือ ความสุขมวลรวมของผู้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน กรุงเทพมหานคร
3. เขียนนิยามศัพท์เฉพาะตามแนวคิดและ ทฤษฎี
4. สร้างแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะที่ เขียนไว้
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจอย่างดีในเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการวัด ด้วยการ วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และ นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องด้วยค่า IOC (item-objective congruence index) จากการวิเคราะห์ค่า IOC จากแบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ พบว่า แบบสอบถาม สำหรับผู้เรียน จำนวน 21 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60-1.00 แบบสอบถามสำหรับครูจำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 และ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารจำนวน 37 ข้อ มีค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (try out) กับ ผู้เรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน โดยเป็นผู้บริหาร 30 คน ครู 30 คน และผู้เรียน 30 คน
7. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สูตร

สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค ได้ดังนี้

แบบสอบถามสำหรับผู้เรียน จำนวน 37 ข้อ มีความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.920 แบบสอบถามสำหรับครู จำนวน 20 ข้อ มีความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.901 และแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 21 ข้อ มีความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.929

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมแจกแบบสอบถามและนัดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมาย โดยเก็บแบบสอบถามได้ครบถ้วน 3,040 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และบันทึกลงเพิ่มข้อมูล แล้วนำเพิ่มข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาทดสอบสมมติฐานต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าความถี่และร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค

2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 วิเคราะห์ปัจจัยระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียน และระดับผู้เรียนที่สัมพันธ์กับความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุของผู้เรียน ที่มีอิทธิพลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL

3.3 วิเคราะห์ปัจจัยระดับโรงเรียน ระดับห้องเรียน และระดับผู้เรียน ที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ด้วยพหุระดับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป HLM

ผลการวิจัย

1. ระดับความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = .56$) และเมื่อพิจารณารายด้านของความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.88$, $SD = .69$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.77$, $SD = .72$) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ($\bar{X} = 3.69$, $SD = .53$) และด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 3.65$, $SD = .76$)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระดับผู้เรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนกับความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร สรุปได้ ดังนี้

2.1 ปัจจัยระดับผู้เรียน ซึ่ง

ประกอบด้วย การยอมรับนับถือตนเอง และ มนุษยสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ปัจจัยระดับห้องเรียน ซึ่ง

ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ปัจจัยระดับโรงเรียน ซึ่ง

ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ การเน้นลูกค้าเป็นสำคัญ ภาพลักษณ์ของโรงเรียน และสวัสดิการ โรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยผู้เรียน ได้แก่การยอมรับนับถือตนเอง และมนุษย์สัมพันธ์มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร อีกทั้งการยอมรับนับถือตนเอง และมนุษย์สัมพันธ์มีความสัมพันธ์กัน

4. ปัจจัยทุกระดับที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า

4.1 ปัจจัยระดับผู้เรียน ได้แก่ การยอมรับนับถือตนเอง และมนุษย์สัมพันธ์ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

4.2 ปัจจัยระดับห้องเรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการชั้นเรียนไม่ส่งผลต่อความสุข

มวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

4.3 ปัจจัยระดับโรงเรียน ได้แก่ วิสัยทัศน์ การเน้นลูกค้าเป็นสำคัญ ภาพลักษณ์ของโรงเรียน และสวัสดิการ โรงเรียนไม่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

การอภิปรายผล

1. ความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และด้านสุขภาพตามลำดับ เพราะความสุขมวลรวมเป็นการพิจารณาในภาพรวมของผู้เรียนโดยอาศัยแนวคิดเรื่องความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness--GNH) เป็นการมองการพัฒนาอย่างเป็นระบบที่ไม่ได้เน้นตัวเลขในการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่เน้นมุมมองเรื่องความสุขที่แท้จริงของสังคมเป็นหลัก โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะวัฒนธรรมช่วยให้เกิดความเป็นเอกภาพทั้งความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ และความรู้สึกของสมาชิกในโรงเรียน เช่น การใช้ภาษาเดียวกัน การมีความคิดแบบเดียวกัน ทำให้เกิดระเบียบแบบแผน ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

2. ปัจจัยระดับผู้เรียน พบว่า การยอมรับนับถือตนเอง และมนุษย์สัมพันธ์ มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลวิจัยนับว่าสอดคล้องและเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะผู้เรียนที่มีการยอมรับนับถือตนเอง จะมีความรู้สึกในทางที่ดีต่อตนเองและบุคคลอื่น มีความเคารพและยอมรับตนเองว่ามีความสำคัญ

มีความสามารถและใช้ความสามารถที่มีอยู่กระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

3. ปัจจัยระดับห้องเรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร แต่ไม่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะภาวะผู้นำไม่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่ยังขาดภาวะผู้นำในด้านการวางแผนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะมีการเตรียมตัวในการสอน แต่ครูส่วนใหญ่ยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การเลือกกิจกรรมการเรียน การสอน การเลือกสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล โดยเฉพาะยังขาดเทคนิคหรือกลยุทธ์ในการสอน การสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียน และที่สำคัญปัญหาการขาดแคลนครูให้ครูบางส่วนไม่ได้มีความชำนาญในการสอนที่ตรงกับวิชาที่ตนถนัดและสนใจ ขาดความมั่นใจในการสอน เป็นผลทำให้การเรียนการสอน ขาดความสนุกสนาน ปัญหาดังกล่าวเป็นผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนขาดความสุขในการเรียนรู้

4. ปัจจัยระดับโรงเรียน พบว่า วิสัยทัศน์ การเน้นลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ ภาพลักษณ์ของโรงเรียนและสวัสดิการ โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ใน กรุงเทพมหานคร แต่ไม่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน มีข้อจำกัดด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร ส่วนใหญ่ยังเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์น้อย การวางแผนกลยุทธ์จะอยู่ในวงจำกัด โดยผู้ที่วางแผนกลยุทธ์

จะเป็นผู้บริหาร เช่น ผู้อำนวยการ ครูใหญ่ ระดับรองผู้บริหาร ยังไม่สามารถลงไปสู่ผู้ปฏิบัติการหรือครูได้ จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับการกระจายวิสัยทัศน์ไปยังบุคลากร โดยเฉพาะขาดการจัดทำแผนระยะยาว ขณะเดียวกันบุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเน้นลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนยังเปิดช่องทางการให้ผู้เรียนหรือผู้ปกครองได้เสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียนไม่มากเท่าที่ควร โดยเฉพาะยังขาดการประเมินความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารและการบริการในโรงเรียน ขาดการสำรวจความต้องการและความจำเป็นของลูกค้า เพื่อนำมาวางแผนพัฒนาผลผลิตและขาดการ เชื่อมโยงจากไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านความสุขของผู้เรียนที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้มีปัจจัยระดับผู้เรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียนสัมพันธ์กับความสุขมวลรวมของผู้เรียน แต่ปัจจัยระดับห้องเรียนและระดับโรงเรียนไม่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรรหาปัจจัยตัวอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสุขมวลรวมของผู้เรียนระดับชั้นอื่น ๆ หรือโรงเรียนในสังกัดอื่น

2. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับความสุขมวลรวมของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สมควรศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์และคุณธรรมของผู้เรียนในโอกาสต่อไป

3. ในการวิจัยครั้งต่อไปสมควรวิจัยในลักษณะที่เน้นศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับ (multilevel path analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมสาเหตุที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในเชิงคุณภาพ เช่น ศึกษาเป็นรายกรณี หรือพหุกรณีในเรื่องความสุขมวลรวมของผู้เรียน หรือวิจัยเชิงเปรียบเทียบความสุขมวลรวมของผู้เรียนระหว่างหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะเก่ง ดี มีสุข*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
ประเวศ วะสี. (2554). *ลำดับความสุข*. ค้นจาก <http://www.account.co.th/view-news.php?itemid-1044>
ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2550). *ปฏิวัติไทยมิติภาพแห่งความสุขไร้พรมแดน*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. (2541). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับครูประถมศึกษา*. ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). *การวิเคราะห์พหุระดับ = Multi – level analysis*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

References

Armento, B. J. (2011). *Teacher behavior and effective teaching of concepts*. Retrieved from www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordD.

Arbaugh, B. (2001). How instructor immediacy behaviors affect student satisfaction and learning in web-based courses. *Business Communication Quarterly*, 64(4), 42-54.

Berry, D. S., & Hansen, J. S. (1996). Positive affect, negative affect, and social interaction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 796-809.

Bower, Beverly L. & Kamata, Akihito. (2002). *Factors influencing student satisfaction with online courses*. Retrieved from http://finarticles.com/p/articles/mi_hb3325/is_3_4/ai_n28804318/

Brooks, A. (2008). *Gross national happiness*. New York: Basic Books.

Cloninger, R. & Zohar, A. H. (2011). *Personality and the perception of health and happiness*. NY: *Madison Square*, 128(12), 24-32.

Daft, R. I. (1999). *Leadership: Theory and practice*. Orlando: The Dryden.

Goodlad, J. I. (1984). *A place called school: Prospects for the future*. New York: McGraw Hill.

Huebner, S. (2010). *Students and their Schooling: Does happiness matter?*. Retrieved from www.nasponline.org/publications/cq/mo

